

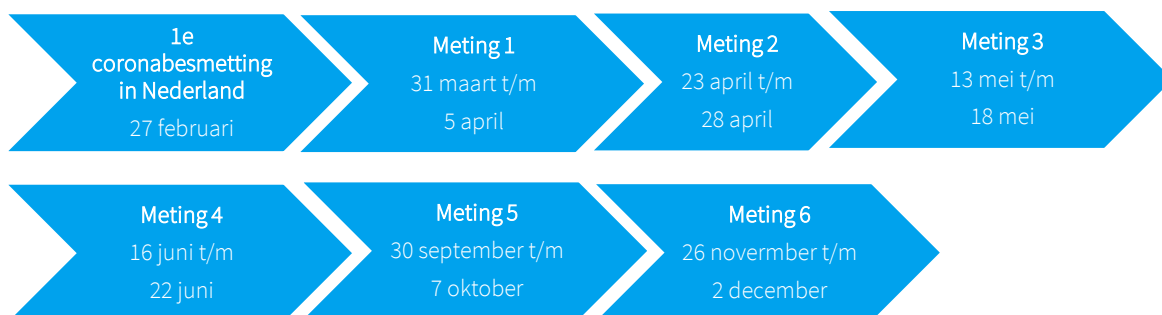
Onderzoekbeschrijving

De provincie Noord-Brabant heeft Het PON & Telos gevraagd een zesde meting uit te zetten onder Brabanders om de maatschappelijke effecten van het coronavirus in beeld te brengen. Naast de directe en de te verwachten economische effecten, wil de provincie weten hoe Brabanders de aanwezigheid van het virus en de maatregelen die daartegen worden genomen ervaren. De resultaten van deze zesde meting vergelijken we met die van de eerdere metingen.

Het PON & Telos heeft, net als bij de voorgaande metingen, een onderzoek uitgezet onder het Brabantpanel¹. Daarnaast is het onderzoek uitgezet onder de Brabantse panelleden van PanelClix. Dit om de respons te verhogen om uitsplitsingen naar leeftijd en veiligheidsregio mogelijk te maken. De opzet en inhoud van deze vragenlijst is afgestemd in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Brabant, de Brabantse veiligheidsregio's en diverse Brabantse gemeenten.

De resultaten van dit onderzoek zijn gewogen naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en veiligheidsregio om de respons ten aanzien van deze kenmerken representatief te maken voor de provincie Noord-Brabant. Dit houdt in dat antwoorden die gegeven worden door deelnemers uit een ondervertegenwoordigde groep iets zwaarder meetellen dan die uit een oververtegenwoordigde groep.

Hieronder vindt u een samenvatting van de resultaten. Deze samenvatting en de volledige resultaten zijn terug te vinden in de rapportage Brabantse Monitor maatschappelijke effecten coronavirus, Resultaten meting 6 (Het PON & Telos, 2020, publicatienummer 201725-02).

¹ Het Brabantpanel is een online panel van zo'n 1.500 Brabanders die enkele keren per jaar worden uitgenodigd om deel te nemen aan onderzoeken van sociaal-maatschappelijke aard. Het panel wordt beheerd door Het PON & Telos.

Samenvatting

1. Respons

De 6^e meting vond plaats van 26 november tot en met 2 december 2020. De vragenlijst van de zesde meting is ingevuld door 2.050 Brabanders. Met deze respons kunnen we betrouwbare uitspraken voor de provincie Noord-Brabant doen en een uitsplitsing maken naar de veiligheidsregio's².

2. Persoonlijke situatie

Persoonlijke gevoelens

We zien dat ten tijde van de 6^e meting de bezorgdheid van mensen door de huidige situatie iets minder is geworden: dit is gedaald van 49% naar 41%. Ook geven iets meer mensen aan zich rustig te voelen (42% ten opzichte van 37% bij de 5^e meting).

Tevredenheid met het leven

Gemiddeld geven Brabanders een 7,0 voor hun leven. Dat cijfer is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van vorige meting (ondanks dat iets minder mensen een 8 t/m 10 gaven en iets meer mensen een 6-7). De tevredenheid met het leven is voor bijna drie kwart (73%) hetzelfde als 2 maanden geleden.

Eenzaamheid

Kijken we naar eenzaamheid dan zien we ook een vergelijkbaar beeld als bij de 5^e meting. 28% voelt zich vrijwel nooit eenzaam, 7% meestal wel en 2% voelt zich altijd eenzaam. De groep die zich vrijwel nooit eenzaam voelt is ten opzichte van de vorige meting kleiner geworden: van 31% bij de 5^e meting naar 28% bij de 6^e meting.

Voor bijna 4 op de 5 mensen is de situatie onveranderd gebleven ten opzichte van 2 maanden geleden. Voor 16% is de eenzaamheid groter geworden. Bij iedere meting blijft er dus een groep mensen die zich eenzamer voelt dan in de periode ervoor.

Huidige situatie

Voor bijna de helft van de respondenten is de huidige situatie inmiddels (redelijk) normaal geworden, echter voor een kwart niet. 16% maakt zich maar weinig zorgen over de coronacrisis, 55% geeft juist aan dat dit voor hen niet geldt. Eveneens geeft 55% aan het lastig te vinden dat het onduidelijk is hoe lang deze situatie nog gaat duren. Respondenten ervaren de zwaarte van de tweede coronagolf in verschillende mate. Een derde geeft aan het zwaarder te krijgen naarmate de crisis duurt, voor eveneens een derde is dat niet het geval. Bijna de helft (47%) vindt de situatie momenteel wel lastiger dan in de zomer omdat ze nu minder snel naar buiten kunnen en het eerder donker is. Voor 42% geldt dat er nu meer mensen in familie-, burens- en vriendenkring besmet zijn dan bij de eerste golf. Voor 40% is dat niet het geval.

² Bij een betrouwbaarheidsinterval van 95% en 2.050 respondenten, ligt de maximale foutenmarge op 2,2%. Kijken we naar de afzonderlijke veiligheidsregio's dan geldt een maximale foutenmarge van 4,3% voor Noord, 3,1% voor Midden en West en 4,4% voor Zuidoost.

2. Persoonlijke situatie naar leeftijd en veiligheidsregio

Persoonlijke gevoelens

18-44 jarigen voelen zich meer dan anderen boos, gestrest en gefrustreerd.
55-plussers zijn meer bezorgd dan anderen en minder vlaak blij.

Respondenten uit Brabant-Noord geven minder vaak dan anderen aan dat zij zich verdrietig voelen door de huidige situatie.

Tevredenheid met het leven

Bij de tevredenheid met het leven zien we ook een groot verschil tussen jongeren en ouderen: 18-44 jarigen geven gemiddeld een 6,7 voor de tevredenheid met hun leven en 55-plussers een 7,3.

Respondenten woonachtig in Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost geven vaker aan nu meer tevreden te zijn met het leven dan 2 maanden geleden. In Midden- en West-Brabant geven respondenten vaker dan anderen aan dat zij nu minder tevreden zijn met het leven.

Eenzaamheid

Ook bij eenzaamheid zien we verschillen tussen jong en oud: de groep 18-44 jarigen geeft vaker dan gemiddeld aan zich meestal of altijd eenzaam te voelen. 55-69 jarigen geven meer dan gemiddeld aan zich vrijwel nooit eenzaam te voelen (37% tegenover 28% gemiddeld). Respondenten van 45-69 jaar zijn zich minder vaak dan gemiddeld eenzaam gaan voelen.

Respondenten uit Brabant-Zuidoost geven minder vaak aan dat zij zich nu eenzamer voelen dan 4 weken geleden.

Huidige situatie

18-29 jarigen geven vaker dan gemiddeld aan dat de huidige situatie voor hen (redelijk) normaal is geworden (65% tegenover 48% gemiddeld). Ook geven zij gemiddeld vaker aan het zwaarder te hebben naarmate de coronacrisis langer duurt. Jongeren hebben ook meer dan anderen moeite met de onduidelijkheid over hoe lang deze huidige situatie nog gaat duren. Voor 70-plussers is de huidige situatie minder vaak normaal geworden. Ook geven zij vaker dan gemiddeld aan zich zorgen te maken over de coronacrisis.

Respondenten uit Midden- en West-Brabant geven vaker aan dat er nu meer mensen in hun omgeving besmet zijn met corona dan ten tijde van de eerste golf.

3. Adviezen en maatregelen

• Draagvlak van de maatregelen van 14 oktober

De meerderheid van de respondenten staat achter de meeste maatregelen die vanaf 14 oktober van kracht zijn: (percentage respondenten dat achter de maatregel staat)

- o Thuiswerken blijft de norm, tenzij dat echt niet kan (76%)
- o Reizen naar het buitenland wordt tot medio januari afgeraden, tenzij strikt noodzakelijk (75%)
- o In andere gebouwen dan de eigen woning en buiten geldt een maximale groepsgrootte van 4 personen (61%)
- o In binnenruimtes waar mensen zitten, geldt een maximum aantal personen van 30 (60%)
- o Bezoek in de eigen woning, in de tuin of op het balkon is beperkt tot maximaal 3 gasten per dag (58%)

Voor het verbod op alcoholverkoop of -bezorging 's avonds en 's nachts en het sluiten van winkels om 20 uur is minder draagvlak (46%). Het draagvlak is het kleinste voor het sluiten van alle eet- en drinkgelegenheden: 41% ziet het nut ervan (helemaal) niet in, 34% wel.

De meerderheid van de respondenten heeft vertrouwen in het pakket maatregelen van 14 oktober: 7% heeft hierin veel vertrouwen, 55% heeft in redelijk veel vertrouwen. 30% heeft weinig vertrouwen in het pakket en 8% heeft er geen vertrouwen.

• Draagvlak van de maatregelen van 14 oktober naar leeftijd en veiligheidsregio

Verschillen tussen leeftijdsgroepen zijn groot: het draagvlak voor de nieuwe en bestaande maatregelen is groter bij ouderen dan bij jongeren.

30-44 jarigen geven meer dan anderen aan 'geen vertrouwen' te hebben in de huidige maatregelen (14% heeft geen vertrouwen in de maatregelen tegenover 7% gemiddeld).

• Opvolging van de maatregelen

Het meest opgevolgde advies is, net als bij vorige meting, het 'geen handen' schudden' (79% volgt dit advies altijd op). Ook blijft bijna twee derde thuis als ze zelf klachten hebben of als 1 van de huisgenoten klachten heeft. Een aantal nieuwe adviezen wordt ook door de meerderheid altijd opgevolgd: thuisblijven bij melding van de corona-app of benaderd via bron- en contactonderzoek (67% altijd), max 3 bezoekers per dag (55% altijd) en thuiswerken (52%).

Het minst opgevolgde advies is het binnenshuis afstand houden van bezoek. Een derde doet dit altijd, 44% meestal wel en 21% meestal niet of nooit. Veelgenoemde redenen om dit advies niet op te volgen zijn het feit dat de eigen woning te klein is om afstand te houden, de eettafel vaak ook te klein is en mensen er soms simpelweg niet aan denken.

• Opvolging van de maatregelen naar leeftijd en veiligheidsregio

Jongeren hebben zich in de afgelopen vier weken minder vaak aan de adviezen gehouden dan andere leeftijdsgroepen. Dit geldt voor alle adviezen, met uitzondering van het letten op hygiëne. Respondenten van 55-69 jaar houden zich aan vrijwel alle adviezen vaker dan anderen. Voor 70-plussers geldt dit zelfs voor alle adviezen. Ouderen geven dus aan zich beter aan de adviezen te houden dan jongeren.

Respondenten uit Brabant-Zuidoost hebben zich in de afgelopen 4 weken beter aan een aantal maatregelen gehouden dan gemiddeld. Het gaat om het houden van 1,5m afstand, het beperken van uitstapjes/vermijden drukte, thuiswerken tenzij het niet anders kan en maximaal 3 personen thuis ontvangen.

- **Mondkapjesplicht vanaf 1 december**

Bijna twee derde van de mensen geeft aan achter deze maatregel te staan, een op de vijf (19%) staat (helemaal) niet achter deze maatregel.

- **Mondkapjesplicht vanaf 1 december naar leeftijd en veiligheidsregio**

18-44 jarigen geven minder vaak dan gemiddeld aan dat zij achter de mondkapjesplicht staan zoals die vanaf 1 december geldt. 55-plussers staan juist vaker dan gemiddeld achter de mondkapjesplicht.

- **Kerst en Oud & Nieuw 2020**

Bezoekers

45% van de respondenten vindt dat de regels versoepeld dienen te worden, namelijk dat er meer dan 3 mensen op bezoek mogen. 8% wil juist dat de regels worden aangescherpt en men minder dan 3 mensen thuis mag ontvangen. De grootste groep (47%) is voor handhaving van de huidige regels namelijk dat iedereen maximaal 3 mensen thuis mag ontvangen.

Vuurwerkverbod

Een ruime meerderheid van de Brabanders (79%) vindt het goed dat het Kabinet besloten heeft dat (in aanloop naar) deze jaarwisseling geen vuurwerk verkocht en afgestoken mag worden. 21% vindt het juist niet goed dat het Kabinet dit besloten heeft.

- **Kerst en Oud & Nieuw 2020 naar leeftijd en veiligheidsregio**

Bezoekers

Respondenten t/m 29 jaar zijn vaker dan de andere leeftijdsgroepen voorstander van het versoepelen van de huidige regels. Respondenten van 45-69 jaar zijn juist minder voor de versoepeling en pleiten vaker voor handhaving van de huidige regels.

Vuurwerkverbod

Brabanders t/m 44 jaar zijn minder vaak voorstander van het vuurwerkverbod dan de andere leeftijdsgroepen en 55-plussers vinden dit juist vaker dan gemiddeld wel goed.

- **Testen op corona**

Ten tijde van de de 6^e meting hebben meer mensen zich laten testen dan bij de 5^e meting; 14% geeft aan zich 1 keer te hebben laten testen op het virus, 5% heeft zich meerdere keren laten testen. Tevredenheid hierover is hoog en vergelijkbaar met de vorige meting: 73% geeft aan hier (heel) tevreden over te zijn

- **Testen op corona naar leeftijd en veiligheidsregio**

Deze vragen zijn niet verder uitgesplitst vanwege een kleine responsgroep.

- **Vaccinatie**

Brabanders zijn behoorlijk verdeeld in hun bereidheid om gevaccineerd te worden tegen corona. Iets minder dan de helft (48%) van de respondenten geeft aan zich te laten vaccineren als het vaccin tegen corona beschikbaar is. 38% geeft aan op dit moment er nog niet helemaal uit te zijn, zij twijfelen nog. 15% zegt zich niet te laten vaccineren.

Een kleine meerderheid van de respondenten (54%) verwacht dat de meeste mensen in hun omgeving zich zullen laten vaccineren. 46% denkt dat we op korte termijn weer terug kunnen naar het 'oude normaal', zodra mensen gevaccineerd worden. Wat minder mensen zijn er voorstander van dat gevaccineerde mensen meer zouden mogen dan anderen. De meeste respondenten (48%) vinden dat het niet verplicht zou moeten zijn om je te vaccineren. Een kwart (26%) vindt van wel.

- **Vaccinatie naar leeftijd en veiligheidsregio**

55-plussers geven een stuk vaker dan gemiddeld aan dat zij zich laten vaccineren als er een vaccin beschikbaar is. Brabanders tot en met 44 jaar geven juist minder vaak aan zich te laten vaccineren.

55-plussers geven vaker dan gemiddeld aan dat zij verwachten dat mensen in hun omgeving zich zullen laten vaccineren. Ook zijn zij vaker van mening dat het verplicht zou moeten zijn om je te vaccineren. Echter geven zij minder vaak aan te denken dat we op korte termijn terug kunnen naar het 'oude normaal', zodra mensen gevaccineerd worden. Brabanders t/m 44 jaar staan minder vaak dan gemiddeld achter een vaccinatieplicht. Brabanders van 30-44 jaar geven daarnaast minder vaak aan dat zij verwachten dat de meeste mensen in hun omgeving zich zullen laten vaccineren. Ook zijn zij minder vaak van mening dat mensen die zich laten vaccineren meer zouden moeten mogen dan mensen die zich niet laten vaccineren.

- **Werksituatie**

We zien dat de zorgen van respondenten over de toekomst van hun baan of bedrijf iets minder zijn geworden (gedaald van 26% naar 20% bij de 6^e meting). Ook zien we dat meer mensen bij de 6^e meting aangeven dat hun werkgever ervoor zorgt dat mensen zich op hun werk goed aan de adviezen en maatregelen kunnen houden (gestegen van 65% bij de 5^e meting naar 70% bij de 6^e meting). Het aandeel mensen dat een hogere werkdruk ervaart en zich zorgen maakt om besmettingsgevaar is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van de 5^e meting (resp. 36% en 33%). De meerderheid van de respondenten (63%) ervaart geen druk van de werkgever om op kantoor te werken in plaats van thuis. Ook geeft een ruime meerderheid (61%) aan dat de werkgever hen voldoende mogelijkheden biedt om thuis te werken.

- **Werksituatie naar leeftijd en veiligheidsregio**

18-29 jarigen ervaren vaker een hoge werkdruk en druk van hun werkgever om op kantoor te werken. Ook maken zij zich vaker zorgen om besmettingsgevaar op hun werk. 30-44 jarigen maken zich vaker zorgen over de toekomst van hun baan of bedrijf. Ook geven zij minder vaak aan dat hun werkgever ervoor zorgt dat zij zich op hun werk goed aan de corona adviezen en maatregelen kunnen houden.

- **Zorgen**

Bij de 5^e meting zagen we dat het aandeel mensen dat zich veel zorgen maakt na de zomer flink was toegenomen. We zien bij de 6^e meting dat de zorgen over veel punten zijn afgenomen, de groep met veel zorgen is kleiner geworden en de groep met geen of enige zorgen groter. De meeste zorgen maken mensen zich over:

- andere mensen die zich niet aan de maatregelen houden (39% veel zorgen)
- gevolgen voor de economie (34% veel zorgen)
- verspreiding onder jongeren op middelbare scholen (33% veel zorgen)
- hoe lang de situatie nog gaat duren (32% veel zorgen)
- reguliere ziekenhuiszorg (31% veel zorgen)

Bijna 30% geeft aan dat zijn of haar zorgen in de afgelopen 4 weken zijn toegenomen. Echter bij de 5^e meting was dit nog 51%. Voor minder mensen zijn de zorgen dus toegenomen ten opzichte van 4 weken geleden.

- **Zorgen naar leeftijd en veiligheidsregio**

Respondenten tussen de 18 en 29 jaar maken zich vaker zorgen over de lichamelijke gezondheid van familie of vrienden, hun geestelijke/mentale gezondheid, hun financiële situatie, hun werksituatie, de voortgang van hun studie, een gezin waar thuis spanningen zijn en tot slot over de duur van deze crisis.

55-plussers maken zich vaker dan gemiddeld zorgen over de gevolgen van de crisis voor de economie, een kwetsbaar/eenzaam persoon in hun omgeving, reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen, zorg en hulp aan corona-patiënten, overige zorg en hulp, de veiligheid in hun woonplaats, om andere mensen die zich niet aan de maatregelen en adviezen houden, de gevolgen van een tweede coronagolf en het verspreidingsrisico onder jongeren op middelbare scholen. 55-plussers maken zich juist minder vaak zorgen over hun mentale gezondheid, financiële situatie en werksituatie.

Respondenten uit veiligheidsregio Brabant-Noord geven vaker aan zich zorgen te maken over hun lichamelijke gezondheid of die van hun kinderen en het onderwijs van hun kinderen. Respondenten uit Midden- en West-Brabant maken zich vaker zorgen over hun werksituatie, reguliere zorg en hulp in ziekenhuizen, overige zorg en hulp en de veiligheid in hun woonplaats. Respondenten uit Brabant-Zuidoost maken zich gemiddeld genomen het minste zorgen over de genoemde thema's.

- **Informatie over de maatregelen**

De meningen zijn sterk verdeeld over de stelling 'het is mij niet meer helemaal duidelijk wat alle adviezen en maatregelen van de overheid zijn: De grootste groep (38%) is het eens met de stelling, 33% is het oneens. 30% antwoordt neutraal. Twee derde vindt dat sommige adviezen tegenstrijdig zijn. De grootste groep vindt wel dat de informatie over de adviezen en maatregelen duidelijk is (41%), 21% vindt van niet.

- **Informatie over de maatregelen naar leeftijd en veiligheidsregio**

We zien bij dit thema geen verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen.

Respondenten uit Midden- en West-Brabant geven vaker dan gemiddeld aan dat het voor hen niet meer helemaal duidelijk is wat alle adviezen en maatregelen van de overheid zijn. Respondenten uit Brabant-Zuidoost geven juist minder vaak dat het voor hen onduidelijk is wat de adviezen en maatregelen zijn.